

ĐỀ BÀI

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

*Mưa dầm trên mặt đất
Là máu đỏ ngần là mồ hôi mặn chát
Mưa mát mẻ trong thơ anh
Là bàn tay êm dịu vuốt xoa
Tôi chẳng thèm nghe nữa
Hãy cho tôi chút lửa
Trong ngôi nhà mùa đông
Để tôi nướng sắn ăn
Để tôi sưởi ấm
Để tôi đốt rìng gai đen rậm
Chống lũ rắn thiêu bầy muỗi độc
Để tôi soi tỏ mặt người yêu
Đôi mắt nhiều bóng tối
Giá buốt cào vàng trán sớm nhăn nheo
Lửa hãy cho em gương mặt sáng.*

[...] Có nhà triết học cổ Hy Lạp nói rằng:
“Bản chất của mọi vật là lửa”
Truyền từ đá sang gió
Từ nước sang gỗ
Phút đốt cháy là phút nảy mầm
Con người trao lửa cho nhau
Từ những lồng ngực tròn căng
Sự sống là lửa
Thiêu huỷ và sinh nở
Bình minh là lửa
Mở ngày mới và xé toang ngày cũ.

Cho ta làm ngọn lửa...

2-1971

(Mấy đoạn thơ về lửa, Lưu Quang Vũ, *Lưu Quang Vũ Thơ và đời*,
NXB Văn hóa - Thông tin, 1997, tr. 167 - 168)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5

Câu 1. Xác định thể thơ của văn bản.

Câu 2. Chỉ ra 3 câu thơ có từ “lửa” trong văn bản trên.

Câu 3. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong những dòng thơ sau:

Sự sống là lửa

*Thieu huỷ và sinh nở
Bình minh là lửa
Mở ngày mới và xé toang ngày cũ.*

Câu 4. Anh/chị hiểu như thế nào về hình ảnh “lửa” trong bài thơ.

Câu 5. Từ mong muốn của tác giả trong câu thơ “Cho ta làm ngọn lửa...”, anh/chị hãy rút ra thông điệp ý nghĩa cho bản thân.

II. PHẦN VIẾT (6 điểm)

Tôi của ngày hôm nay là những lựa chọn của tôi ngày hôm qua

(Eleanor Roosevelt)

Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bàn về sự lựa chọn của con người trong cuộc sống.

..... **Hết**

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích gì thêm)

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT PHAN BỘI CHÂU
ĐỀ CHÍNH THỨC
(Hướng dẫn chấm gồm 03 trang)

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ KIỂM TRA CUỐI KÌ I
NĂM HỌC: 2024 - 2025
MÔN: NGỮ VĂN - KHỐI 12

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Thơ tự do	0,5
	2	Những câu thơ có từ “lửa” trong văn bản - <i>Hãy cho tôi chút lửa</i> - <i>Lửa hãy cho em gương mặt sáng.</i> - <i>"Bản chất của mọi vật là lửa"</i> - <i>Sự sống là lửa</i> - <i>Bình minh là lửa</i> - <i>Cho ta làm ngọn lửa...</i>	0,5
	3	– Biện pháp tu từ so sánh: <i>Sự sống là lửa; Bình minh là lửa.</i> - Tác dụng: + Nhấn mạnh giá trị, sức mạnh của “lửa”, “Lửa” là biểu tượng của sự sống trường tồn; “Lửa” là biểu tượng của sự huỷ diệt và tái sinh; “Lửa” là sự khởi đầu xoá bỏ cái cũ tạo dựng cái mới. + Thể hiện tư duy triết lí và những chiêm nghiệm của nhà thơ về “lửa”. + Giúp lời thơ trở nên sinh động, gợi hình, gợi cảm,...	1.0
	4	- Trong bài thơ hình ảnh “lửa” vừa mang ý nghĩa tả thực, vừa mang ý nghĩa ẩn dụ tượng trưng: “Lửa” là cội nguồn sự sống, ánh sáng, sự ấm áp mang tính sinh sôi, nảy nở, là sự hồi sinh trên cuộc hành trình huỷ diệt để tái sinh, “lửa” còn chính là hình ảnh ẩn dụ của tình yêu, của khát vọng vươn lên, là sức mạnh trường tồn vĩnh cửu là ánh sáng soi đường.	1.0
	5	– Mong muốn của tác giả trong câu thơ “ <i>Cho ta làm ngọn lửa...</i> ” + Nhà thơ mong muốn mình cũng là một “ngọn lửa” mang trong mình sức mạnh của sự hồi sinh, trường tồn, phá bỏ cái cũ để đi đến những chân trời mới, để hoàn thành sứ mệnh thiêng liêng và cao cả với cuộc đời. - Thông điệp ý nghĩa cho bản thân: Sống nhiệt huyết đam mê, sẵn sàng dấn thân, sẵn sàng bước qua những rào cản, xoá bỏ những cái cũ để đến với những chân trời mới.	1.0

II	1	VIẾT <i>Tôi của ngày hôm nay là những lựa chọn của tôi ngày hôm qua</i> (Eleanor Roosevelt) Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bàn về sự lựa chọn của con người trong cuộc sống.	6,0
		<i>a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài</i> Xác định được yêu cầu của kiểu bài: Nghị luận xã hội	0,25
		<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Sự lựa chọn của con người trong cuộc sống. Hướng dẫn chấm: - Học sinh xác định đúng vấn đề cần nghị luận: 0,25 điểm. - Học sinh xác định chưa đúng vấn đề cần nghị luận: 0,0 điểm.	0,5
		<i>c. Đề xuất hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết</i> (Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng). Dưới đây là một vài gợi ý cần hướng tới: - Xác định được các ý chính của bài viết - Sắp xếp được các ý theo bố cục hợp lí ba phần của bài văn nghị luận. Sau đây là một gợi ý: * Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề. “Tôi của ngày hôm nay là những lựa chọn của tôi ngày hôm qua” (Eleanor Roosevelt). Đúng thế sự lựa chọn có vai trò vô cùng quan trọng quyết định nên con người chúng ta trong cuộc sống. * Thân bài: Triển khai vấn đề nghị luận, có thể theo một số gợi ý sau: - Giải thích: Lựa chọn là chọn giữa nhiều cái cùng loại hoặc khác loại dựa trên thông tin, giá trị, mục tiêu, tình cảm và tình huống. Việc lựa chọn có thể được áp dụng trong nhiều lĩnh vực khác nhau như: lựa chọn tài sản, nghề nghiệp, bạn bè, người đồng hành,... - Trình bày các khía cạnh của vấn đề: + Tại sao chúng ta phải lựa chọn? ++ Sự lựa chọn là kim chỉ nam của cuộc đời nên chỉ khi bạn lựa chọn đúng thì cuộc đời bạn mới có hạnh phúc thành công. ++ Cuộc sống của mỗi người được quyết định bởi sự lựa chọn của người đó. Do đó, chúng ta cần biết cách lựa chọn và có trách nhiệm trước những lựa chọn của mình, dù lựa chọn đó là đúng hay sai. + Những lựa chọn đúng sẽ khiến chúng ta đi đúng đường, an vui hạnh phúc trên hành trình mình đi và dễ thành công với lựa chọn đó. ++ Những lựa chọn sai lầm sẽ khiến chúng ta đi sai đường và khó đạt được thành công.	3,0

		+ Làm thế nào để có những lựa chọn đúng? ++ Để lựa chọn hiệu quả, người ta cần có đủ thông tin, kiến thức, phân tích và đánh giá yếu tố quan trọng để đưa ra quyết định đúng đắn. ++ Lựa chọn đòi hỏi sự tỉnh táo và quyết đoán của mỗi người, bởi vì việc lựa chọn sai có thể dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng và ảnh hưởng đến cuộc sống của bản thân và những người xung quanh. Dẫn chứng chứng minh: Franklin là nhà bác học Mĩ đã dũng cảm thực hiện thí nghiệm làm cột thu lôi. Công việc đó có thể gây ra cái chết cho ông bất kì lúc nào. Sau nhiều năm đương đầu với sấm sét, năm 1752, Franklin đã thành công. Đó là lựa chọn dám đương đầu với thử thách, lựa chọn một cuộc sống ý nghĩa. Mở rộng vấn đề và bác bỏ ý kiến trái ngược để củng cố quan điểm của mình: + Trong cuộc sống có những người cho rằng không cần phải lựa chọn cứ để cuộc sống thuận theo tự nhiên, hoặc lúng túng sợ sệt không biết lựa chọn thế nào cho đúng,... Điều này sẽ khiến chúng ta sẽ vất vả hơn trong quá trình đạt được mục đích của cuộc đời. + Cuộc sống muôn màu và không ai có thể lúc nào cũng đúng. Sau những lựa chọn sai lầm, biết đứng lên và phát triển, trưởng thành hơn. * Kết bài: Lựa chọn là việc quan trọng trong cuộc sống của mỗi người. Vậy nên hãy tỉnh táo sáng suốt khi lựa chọn và hãy sống có trách nhiệm với lựa chọn đó. Lựa chọn dù đúng hay sai đều đem đến cho chúng ta những trải nghiệm và bài học giá trị - Sắp xếp được hệ thống ý hợp lí theo đặc điểm bố cục của bài văn. Hướng dẫn chấm: - <i>Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 3,0 điểm.</i> - <i>Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 1,75 điểm – 2,5 điểm.</i> - <i>Phân tích chung chung, sơ sài: 1,25 điểm – 1,75 điểm.</i>	
		- d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau: - Triển khai được các luận điểm làm rõ quan điểm của cá nhân. - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. – Lập luận chặt chẽ thuyết phục: lí lẽ xác đáng, bằng chứng tiêu biểu phù hợp, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và bằng chứng.	1,5
		<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản. Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25
		<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5
I + II	11		10

